

**Shema za ocjenjivanje testa na maturalnom ispitu iz Crnogorskog – srpskog,
bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti, avgust 2020.**

1. Učenik/učenica* dobija **1 bod** ako navede dva elementa od sljedećih: porast broja stanovnika, klimatske promjene, veliki gradovi, sve veće zagađivanje, zagađivanje površinskih voda.
2. Učenik dobija **1 bod** ako napiše: 21 %.
3. Učenik dobija **1 bod** ako napiše: Najveća količina vode potrebna je za proizvodnju 1 kg govedine./ Za proizvodnju govedine./ Za govedinu.
4. Zaokružen broj 3: 30 000 ljudi – **1 bod**
5. Učenik dobija **1 bod** ako zaokruži N i napiše obrazloženje: U razvijenim zemljama potrošnja prelazi preko 500 l/s/d, a u zemljama u razvoju jedna osoba u prosjeku potroši 10 l vode na dan. *(i drugi tačni odgovori)*
Napomena: Priznaje se i ako učenik nije zaokružio ni T ni N, ali je iz obrazloženja jasno da je konstatacija tačna.

6. Učenik dobija **1 bod** ako napiše: Za odgovarajuću njegu bolesnika u bolnici dnevno je potrebno od 250 do 400 l vode./ 250 – 400 litara.

7. Učenik dobija **1 bod** za potpuno tačan odgovor:

U antičkoj Grčkoj su i sportske i pozorišne predstave imale religioznu pozadinu.	☒ T	☐ N
Sportske igre izazivaju kod gledalaca katarzu.	☒ T	☐ N
U tradicionalnim predstavama glumci ne znaju krajnji ishod.	☐ T	☒ N

8. Učenik dobija **1 bod** ako napiše: Pozorište ima unaprijed određen scenario, dok sport nema. *(i drugi tačni odgovori)*
9. Ukupno **2 boda**:

Učenik dobija **1 bod** za djelimičan odgovor, odnosno ukoliko se odgovor zasniva samo na prepoznavanju modernosti, npr. Ne zna se kako će se predstava završiti./Svi glumci nijesu profesionalci. *(i drugi tačni odgovori)*

Učenik dobija **2 boda** za potpun i stilski sređen odgovor, npr. U improvizovanoj predstavi tri profesionalna glumca igraju Hamleta, Ofeliju i Gertrudu pred pravim sudijama, advokatima, forenzičarima i dokazuju svoju nevinost ili krivicu onog drugog, a porota je iz redova publike./ Predstava je moderna jer u njoj pored tri profesionalna glumca učestvuju prave sudije i advokati. Pravi glumci pred njima dokazuju ko je nevin, a ko kriv i ne zna se što će porota presuditi. *(i drugi tačni odgovori)*

*U daljem tekstu učenik

10. Ukupno 2 boda:

Učenik dobija **1 bod** za djelimičan odgovor, odnosno ukoliko se odgovor zasniva samo na prepoznavanju, npr. danas postoje predstave borbi koje samo naizgled podsjećaju na sportske događaje. (*i drugi tačni odgovori*)

Učenik dobija **2 boda** za potpun i stilski sređen odgovor, npr. U nekim zemljama kečeri nose maske i ponašaju se u skladu s maskom – demon, đavo, svetac... i publika kliče njima, a ne ljudima koji kriju svoj identitet ispod maski. (*i drugi tačni odgovori*)

11. Zaokružen broj 3: publicističkim – 1 bod

12. Ukupno 2 boda – učenik dobija 2 boda za *potpuno tačan odgovor*:

Na Drini ćuprija – Dabogda te Mustajbeg iz Nezuka nevjestom zvao!

Antigona – Za ljubav, ne za mržnju, ja sam rođena.

Ilijada – / (suvišno)

Kanjoš Macedonović – Bolji i viši pođoše boljijema i višijema, a ja jedva vas dopadoh.

Učenik dobija **1 bod** za 2 ili 3 tačna odgovora.

Učenik dobija **0 bodova** za 1 ili nijedan tačan odgovor.

13. Učenik dobija 1 bod za tačno napisan naziv djela i ime i prezime autora:

Na Drini ćuprija; Ivo Andrić

14. Učenik dobija 1 bod ako napiše da je glavni motiv odlomka ponašanje ljudi u vrijeme kuge i kolere. (*i drugi tačni odgovori*)

15. Učenik dobija 1 bod ako napiše da je oblik umjetničkog izražavanja pripovijedanje/naracija.

16. A) Učenik dobija 1 bod ako napiše da upotreba sadašnjeg vremena pripovijedanje čini uvjerljivijim. (*i drugi tačni odgovori*)

B) Učenik dobija **1 bod** ako prepíše rečenicu u kojoj je upotrijebljen prezent: *Putnik zastaje ali počne da pregovara./Ali nevolje ne traju večno (i to im je zajedničko s radostima), nego prolaze ili se bar smenjuju i gube u zaboravu.* (*i drugi tačni odgovori*)

17. Zaokružen broj 2: frazeologizam – 1 bod

18. A) Učenik dobija 2 boda za potpuno tačan odgovor:

1. tj.
2. i dr.
3. UN

Učenik dobija **1 bod** za dva tačna odgovora.

Učenik dobija **0 bodova** za jedan ili nijedan tačan odgovor.

B) Učenik dobija **1 bod** ako napiše:

petsto petnaesti/pet stotina petnaesta

Napomena: Priznaje se tačno napisan redni broj bez obzira na rod.

19. Ukupno 2 boda – učenik dobija po 1 bod za tačan odgovor:

književni rod – epika / epska poezija (1 bod)

književna vrsta – epska pjesma (1 bod)

20. Zaokružen broj 3: stari derviš – 1 bod

21. A) Učenik dobija **1 bod** ako zaokruži broj 1: statički

B) Učenik dobija **1 bod** ako obrazloži odgovor pod A, npr. Stari derviš se sjeća događaja kad je bio zarobljen kod Banović Strahinja./Lik opisuje događaj iz prošlosti. (*i drugi tačni odgovori*)

Napomena: Ukoliko nije tačan odgovor pod A, odgovor pod B se ne priznaje iako je tačan.

22. Zaokružen broj 2: zaplet – 1 bod

23. Ukupno 3 boda:

A) Učenik dobija **1 bod** ako zaokruži DA.

B) Učenik dobija **1 bod** ako jednostavno obrazlaže odgovor pod A, npr.: Nije ga izdao Turcima. (*i drugi tačni odgovori*)

Učenik dobija **2 boda** za potpun i stilski sređen odgovor, npr.: Stari derviš se sjetio svega dobrog što je Banović Strahinja uradio za njega dok je derviš bio u zarobljeništvu i ne izdaje ga Turcima, već mu govori gdje je šator Vlah Alije./ Banović Strahinja je pustio starog derviša na slobodu uz otkupe, ali se derviš nije otkupio jer mu je „u dvorove kuga udarila“. Zato sada derviš govori banu: „tvrđa mi je vjera od kamena; (...) nevjere ti učiniti neću“. (*i drugi tačni odgovori*)

24. Učenik dobija 1 bod ako napiše: deseterac

25. Ukupno 3 boda:

A) Učenik dobija **1 bod** ako prepíše (podvuče ili zaokruži): *bijeli od kamene prašine*

B) Učenik dobija **1 bod** ako prepozna i imenuje jednu stilsku figuru, npr. To je epitet/ Samo *bijeli od kamene prašine* nije stalni epitet.

Za potpun i stilski sređen odgovor dobija 2 boda, npr.: Samo je ovo epitet, ostalo su stalni epiteti.

Napomena: Ukoliko nije tačan odgovor pod A, odgovor pod B se ne priznaje iako je tačan.

26. Ukupno 3 boda – učenik dobija po 1 bod ukoliko pored imena lika napiše tačno naziv djela u kojem se javlja:

Jelena Andrejevná – *Ujka Vanja* (1 bod)

sestra Batrićeva – *Gorski vijenac* (1 bod)

barunica Kasteli – *Gospoda Glembajevi* (1 bod)

27. Zaokružen broj 2: iščupati – 1 bod

28. Učenik dobija **2 boda** za potpuno tačan odgovor:
bane – vokativ; malene – genitiv; Banjske – genitiv.

Učenik dobija **1 bod** za dva tačna odgovora.

Učenik dobija **0 bodova** za jedan ili nijedan tačan odgovor.

29. A) Učenik dobija **1 bod** ako je napisao: napamet.

B) Učenik dobija **1 bod** za potpuno tačan odgovor:

Sve – zamjenica,

je – pomoćni glagol/glagol,

naučio – glagol.

Učenik dobija **0 bodova** za dva tačna odgovora ili manje.

30. Shema za bodovanje eseja: Votren – „pozitivni“ negativac (Čiča Gorio – Onore de Balzak)

1. zahtjev	Učenik objašnjava ulogu koju Votren ima u romanu. (1 bod) <i>Za potpun i stilski sređen odgovor 1 bod.</i> Ukupno 2 boda
2. zahtjev	Učenik opisuje Votrena: - ko je on (1 bod) - zašto stanuje u pansionu (1 bod) - ukazuje na njegov odnos s drugim likovima (1 bod) <i>Za potpun i stilski sređen odgovor 1 bod.</i> Ukupno 4 boda
3. zahtjev	3.1 Učenik: - ukazuje na moralnu dimenziju lika (1 bod) - argumentuje primjerima iz teksta (1 bod) <i>Za potpun i stilski sređen odgovor 1 bod.</i> 3.2 Učenik: - objašnjava motivaciju za postupke lika (1 bod) - argumentuje primjerima iz teksta (1 bod) <i>Za potpun i stilski sređen odgovor 1 bod.</i> Ukupno 6 bodova
4. zahtjev	Učenik: - saopštava svoj doživljaj Votrena (1 bod) - objašnjava zašto ga tako doživljava (1 bod) <i>Za potpun i stilski sređen odgovor 1 bod.</i> Ukupno 3 boda

Jezik i forma teksta

Leksika	Jezička pravilnost	Koherentnost	Grafička forma teksta
<p>originalnost (interpretira svojim riječima, sastav se ne zasniva samo na prepričavanju i ponavljanju datih formulacija), bogatstvo jezika, slikovitost, jasno i precizno izražavanje, stilski središnjost rečenica</p> <p style="text-align: center;">3 boda</p> <p>originalnost (interpretira svojim riječima, sastav se ne zasniva samo na prepričavanju i ponavljanju datih formulacija), bogatstvo jezika, slikovitost, jasno i precizno izražavanje uz minimalne greške</p> <p style="text-align: center;">2 boda</p>	<p>poštovanje gramatičke norme (pravilna upotreba padeža, kongruencije, pravilno pisanje aorista pomoćnog glagola <i>biti...</i>)</p> <p style="text-align: center;">2 boda</p> <p>poštovanje pravopisne norme (pravilna upotreba velikog početnog slova, pravilna upotreba interpunkcije, primjena znanja o glasovnim promjenama, dosljedna primjena jednog izgovora – ijekavskog ili ekavskog)</p> <p style="text-align: center;">2 boda</p> <p style="text-align: center;">Ukupno 4 boda</p>	<p>dobra povezanost na nivou teksta i pasusa</p> <p style="text-align: center;">1 bod</p>	<p>prilagođavanje ukupne organizacije i grafičke forme teksta njegovoj logičnoj strukturi (jasno razdvaja uvod, razradu, zaključak; unutar razrade odvaja pasuse)</p> <p style="text-align: center;">2 boda</p>
<p>ponavljanje riječi i izraza, dvosmislenost, ograničena upotreba riječi sa vrlo čestim greškama, stilski nesređenost rečenice</p> <p style="text-align: center;">1 bod</p>	<p>poštovanje gramatičke norme uz manje greške (npr. konstrukcije <i>u vezi sa, s obzirom na to</i>, upotreba prijedloga <i>radi</i> i <i>zbog...</i>)</p> <p style="text-align: center;">1 bod</p> <p>poštovanje pravopisne norme uz manje greške (npr. upotreba interpunkcijskih i pravopisnih znakova, rastavljanje riječi na kraju reda, pogrešno pisanje stranih riječi...)</p> <p style="text-align: center;">1 bod</p> <p style="text-align: center;">Ukupno 2 boda</p>		<p>jasno razdvaja uvod, razradu i zaključak, ali ne odvaja pasuse unutar razrade</p> <p style="text-align: center;">1 bod</p>

Shema za bodovanje eseja: „Sreća je lepa samo dok se čeka“ (Desanka Maksimović)

1. zahtjev	<p>Učenik komentariše rečenicu (1 bod) i iznosi svoj stav o njoj. (1 bod)</p> <p><i>Za potpun i stilski sređen odgovor 1 bod.</i></p> <p>Ukupno 3 boda</p>
2. zahtjev	<p>Učenik saopštava svoje mišljenje da li sreća zavisi od nas ili od ljudi oko nas. (1 bod)</p> <p>Učenik objašnjava svoje mišljenje. (1 bod)</p> <p><i>Za potpun i stilski sređen odgovor 1 bod.</i></p> <p>Ukupno 3 boda</p>
3. zahtjev	<p>Učenik za svaki od navedenih izbora uz obrazloženje dobija po 1 bod:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdravlje i obrazloženje (1 bod) - novac i obrazloženje (1 bod) - ljubav i obrazloženje (1 bod) <p><i>Za potpun i stilski sređen odgovor 1 bod.</i></p> <p>Pored ponuđenog dodaje i svoju ideju/ideje. (1 bod)</p> <p>Obrazlaže svoju ideju/ideje. (1 bod)</p> <p><i>Za potpun i stilski sređen odgovor 1 bod.</i></p> <p>Ukupno 7 bodova</p>
4. zahtjev	<p>Učenik saopštava svoje shvatanje stiha: <i>Sreća je lepa samo dok se čeka.</i> (1 bod).</p> <p><i>Za potpun i stilski sređen odgovor 1 bod.</i></p> <p>Ukupno 2 boda</p>

Jezik i forma teksta

Leksika	Jezička pravilnost	Koherentnost	Grafička forma teksta
<p>originalnost (interpretira svojim riječima, sastav se ne zasniva samo na prepričavanju i ponavljanju datih formulacija), bogatstvo jezika, slikovitost, jasno i precizno izražavanje, stilski sređenost rečenica</p> <p>3 boda</p>	<p>poštovanje gramatičke norme (pravilna upotreba padeža, kongruencije, pravilno pisanje aorista pomoćnog glagola <i>biti</i>)</p> <p>2 boda</p> <p>poštovanje pravopisne norme (pravilna upotreba velikog početnog slova, pravilna upotreba interpunkcije, primjena znanja o glasovnim promjenama, dosljedna primjena jednog izgovora –</p>	<p>dobra povezanost na nivou teksta i pasusa</p> <p>1 bod</p>	<p>prilagođavanje ukupne organizacije i grafičke forme teksta njegovoj logičnoj strukturi (jasno razdvaja uvod, razradu, zaključak; unutar razrade odvaja pasuse)</p> <p>2 boda</p>

Leksika	Jezička pravilnost	Koherentnost	Grafička forma teksta
<p>originalnost (interpretira svojim riječima, sastav se ne zasniva samo na prepričavanju i ponavljanju datih formulacija), bogatstvo jezika, slikovitost, jasno i precizno izražavanje uz minimalne greške</p> <p>2 boda</p>	<p>ijekavskog ili ekavskog)</p> <p>2 boda</p> <p>Ukupno 4 boda</p>		
<p>ponavljanje riječi i izraza, dvosmi-slenost, ograničena upotreba riječi sa vrlo čestim greškama, stilska nesređenost rečenice</p> <p>1 bod</p>	<p>poštovanje gramatičke norme uz manje greške (npr. konstrukcije <i>u vezi sa, s obzirom na to</i>, upotreba prijedloga <i>radi</i> i <i>zbog...</i>)</p> <p>1 bod</p> <p>poštovanje pravopisne norme uz manje greške (npr. upotreba interpunkcijskih i pravopisnih znakova, rastavljanje riječi na kraju reda, pogrešno pisanje stranih riječi...)</p> <p>1 bod</p> <p>Ukupno 2 boda</p>		<p>jasno razdvaja uvod, razradu i zaključak, ali ne odvaja pasuse unutar razrade</p> <p>1 bod</p>